

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Placc SIMONFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETMÉNYEK.

Alföldi tájékoztatók és a biadás körüli panaszok
valamint a lap az Hemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Bérmunkálaton levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetés ár:

Helyben házhoz hozva vagy a postán	
küldve:	
Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hóra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisors egyszerű beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr
Nyilttér 4 hasábsopetisorsért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Szerda deczember 23.

249. szám

A bevándorlás.

A köztörvényhatósági javaslat a köz-
igazgatási bizottságban tárgyalatott s
ezzel letűnt a napirendről, míg majd a
költségvetés után valamikor a képviselő-
ház tárgyalásai ismét actualis á teszik.
A községi törvényjavaslat azonban új év
első napjaiban vétetik elő a bizottságban
s így ez fog néhány nap mulva anyagot
szolgáltatni a sajtó tárgyú vársaihoz.

A javaslat egyik legu vezetősebb részét,
mely a honpolgárok községi illető-
ségére vonatkozik, néhány nap előtt ben-
czolgoták e helyen s akkor megígértük,
hogy azzal kapcsolatosan az idegenek
bevándorlására vonatkozó intézkedésekről
is elmondhatjuk nézeteinket.

Ez ígéretet váltjuk be most.

E kérdést legutóbb Irányi vetette
volt fel a mut országyűlés végső nap-
jaiban, mikor Tisza Kálmán, mint bel-
ügyminiszter megígérte, hogy az ügyet
a kilátásba helyezett javaslatot kapo-
latban fogja rendezni. Mert volt ugyan
erről már az 1876. évi V-ik törvény-
czikkben is intézkedés, de annak hiá-
nyossága, még inkább kitűnt a honosi-
tási törvény meghozatala után. S kü ön-
ben a gyakorlati élet is napról-napra in-
kább érezte a kérdés rendezésének szük-
ségét. Mindezeknél fogva a kormány be-
váltotta ígéretét s a bevándorlást a ja-
vaslat 15. §-ában szabályozza.

E cikk szerint az idegen bármely
kiszégben lakhatik, ha feddhetlen elő-
életét kimutatja; bármely községbe te-
lepülhet, a honpolgárok településére vo-
natkozó feltételek között; és községi il-
letőséget szerezhet, ha honosítását ki-
mutatja.

Ennyiből áll a külföldiekre vonat-
kozó intézkedés. Ezt azonban, tekintettel
mai viszonyainkra, nem tarthatjuk teljes-
en kielégítőnek, mert ezzel nem érjük
el azt a célt, hogy kereset, biztos fog-
lalkozás és a megélhetést biztosító va-

gyon nélkül idegenek ne vándorolhassanak
be s az ily egyének elszaporodásá-
ból származó hátrányoknak ne legyünk
kitéve. Így jövőre is ki leszünk téve
annak, hogy idegenek, minden vagyon
és megengedett foglalkozás nélkül töm-
gesen bejőjenek, itt szédelegjenek, a va-
gyon- és közbiztonságot fenyegezzék s
önfenntartásukra meg nem engedett fog-
lalkozásokhoz és eszközökhöz nyuljanak.

Mert a javaslat azt mondja, hogy
ha az idegen feddhetlen előéletű, lakha-
tási engedélye nem tagadható meg. Ide
még csak egy pár szó kellene, hogy ki-
vándorlásunk és a közérdek kielégítenek.
Ki kellene mondani, hogy a lakhatási
engedély, a feddhetlen előéleten kívül,
bizonyos mennyiségű vagyonhoz, vagy
az existenciát biztosító személyes tulaj-
donokhoz köthetik. Így lehetne elérni azt
hogy külföldről ne özönöljenek be az
onnan kiszorított kétes existenciák, ha-
nem csak olyanok jöhessenek be, kik
igazán nyereségnek tekinthetők, mert
vagy önfenntartásukat biztosító vagyo-
nyukban nyer a köztörvényhatóság és a
forgalom, vagy kulturális képességeik
pályájuk által az ipar, kereskedelem és
a tudomány.

Megkívántó ez a változt köztérin-
tetenek kívül az illető község érdekében
is, mert a javaslat szerint a lakás már
egy jogczim a településhez és viszont a
település a községi illetőséghez. Tehát a
ki állandó lakásra nyert engedélyt, már
félíg biztosította az illetőséget. Ezzel
pedig jogot nyert bizonyos esetekre a
község segélyére.

A példa legjobb felvilágosít.

Bejő egy „armer Reisender,“ ki ösz-
sze-avarogta Európát; megszereti itt az
életet s itt ragad (mindenki nálunk szo-
kott megragadni). Öt évig kóborog az
országban s ez alapon honosítja magát.

Igy a fő kelléket megszerezvén, az
illetőség megszerzése — a javaslat sze-
rint, — könnyen megy. Mert a 16-ik §-

szerint, miután az ily egyén adót ren-
desen sehol se fizet és külföldi születési
helye nem jöhet többé tekintetbe, oda-
való lesz, hol az utolsó öt év alatt leg
hosszasabban lakott. A lakási engedély-
hez az önfentartás kimutatása pedig nem
szükségeltetvén, lakhatik a hol és a
meddig akar.

Ime, így honosulhat meg, így sze-
rethet illetőséget nálunk minden idegen
munkakerülő és törvényellenes titkos for-
rásokból élő egyén.

A jelen javaslat egyik nevezetes
feladata éppen e viszonyok megszüntetése
lesz, s ezért előre ajánljuk azokat a kép-
viselőház közigazgatási bizottságának fi-
gyelmébe. A kiindulás mindenestre a
lakhatási engedély megadásánál van. Ha
ez helyesen megoldatik, a további viszo-
nyok már mindjárt nem szövednek oly
könnyen a mi érdekeinkkel ellentétesen.

A helyes megoldás pedig két mő-
don eszközölhető: vagy azt kell kimon-
dani, hogy a lakhatási engedélyhez annak
kimutatása is szükséges, hogy az illető
képes magát fentartani vagy a mostani
söveget kell ugy módosítani hogy a
község kizárólag a feddhetlenségre ne
legyen köteles az engedélyt megadni,
hanem maradjon fenn fakultatív intézke-
dési joga.

Itt már csakugyan nem árt kissé
fukarkodni szabadelvűségünkkel s utá-
nozni a művelt külföld példáját.

Cholera Olaszországban. Alából (Dél-
Tiro) távirják: Az osztrák belügyminiszter
a cholera Olaszországban való terjedése miatt
kiadta a rendeletet az itteni rendőrségnek,
hogy az Olaszországból jövő összes vonat-
kat orvosi vizsgálat alá vegye s a vasuti
kocsik kiserelését rendelje el. — A déli
vasut hasonló értelemben rendelkezett, hogy
Cormonsón keresztül a személykocsik nem
közlekednek ezentul, hanem a személyszállít-
ás a határon keresztül kocsik-ésérével törté-
nik. — Rómából érkező tudósítások szerint
Veienzeben nyolcz nap alatt huszonöt cho-
lera-eset fordult elő, melyek közül tíz ha-

lállal végződött. Miután Velence jóformán
csupán az idegenek forgalmából él, a velen-
cei lapokban egyetlen szó sincsen a halál-
esetekről; a városi hatóság maga is igyek-
szik a halálzási és betegség kimutatásokban
elrejtteni a cho'erát s a cholera betegeteket
különböző mas betegségek rovataba írják. Az
osztrák határ közvetlen közelében. Újnében
már két cholera-eset fordult elő s mindkettő
halállal végződött.

— **A fegyverszünet.** Belgrádból az a
hír érkezett, hogy a fegyverszünet aláira-
tott. A hatalmak béke-actiójának nagy sikere
ez, mely kilátást nyújt arra, hogy a további
lépések is anélkül fognak elintéztetni, hogy
a hatalmak közt fennálló egyetértés megza-
vartassék.

— **Vámertekezet.** Az osztrák-magyar
vámconferentia tegnap tartotta második ülé-
sét a kereskedelmi miniszterumban. Még
egy ülés lesz, mely után a külügyminiszte-
rum és az osztrák kormány képviselői viz-
szautaznak Bécsbe.

— **A képviselőház háznagya.** A kép-
viselőház háznagyi hivatalának tisztviselői
tegnap mint háznagygyá választásának hu-
szadik évfordulóján, ovatióban részesítették
V. Kovách Lászlót, ki már két évtized óta,
állandó bizalomban részesülve mindenfelől,
teljesíti azon nem kis feladatokat, melyekkel
diszes állása jár.

Egy szó a kaszálló birtok rendezéséhez.

I.
(O.) 1854 től kezdődik a kaszálló birtok
rendezésének kérdése.

Csorba János a Baka kerszak basáskodó
polgármestere tette zavarossá ideiglenes szer-
ződésével. — Ő kezd, then annyira nem volt
tisztában ezen kérdéssel, hogy azt hitte, mi-
kép a kaszálló birtokosoknak, a kaszállólok
területén lévő erdőt is eladta, mit igazolni
látszik azon körülmény is, hogy az ideigle-
nes szerződés a kaszálló birtokokon lévő er-
dőről, sehol nem tesz em ítést, s egy pár

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Amerikáiasan.

Twain Márktól.

Egy napon Luzernből gőzhajón Flüe-
lenbe rándultam. Gyönyörű, napos idő volt,
s a vitrolavásonnal fődött fedélzetem o-
vegve, nevetékrezeve ültek az utazók. Időről-
időre elragadtatásuknak adva kifejezést a
szép tájék fölött. Valóban, nagybbszerű él-
vezet képzelnél sem lehet, mint ez az uta-
zás a tavon. A hegyek minduntalan új meg
új csodálat mutattak fel, s néha oly függő-
legesen emelkedtek ki a tóból, — hogy
kicsi gőzhajónk a hegyek lábainál elünni
látszott.

A hegyeket nem fődte a hó, de teteji-
ket felhők öveztek s nem csupasz kösziklák
meredtek a magasba. A sztrtek zöldbe voltak
burkóva. A zöld jötevéleg hatott a szemre.
A hegy meredekjei elannyira függőlegesek,
hogy alig képzelhetjük el, miképmászatós
meg, de fent es alant ösvények futottak raj-
ta végig, melyeket a svájciak naponkint
használnak.

Az óriási hegyek csucsaí itt-ott egészen
előrehajoltak, mint valami előreugró házföldel
s annak legvégső csucsaára, alig láthatólag
mintha kis fecsketéskékek volnának ragasztva
a pórok kunyhóira, akik bizony szelős lakóhe-
lyet választottak magoknak! Ha azonban
a pór, aki ott fenn élyl utra kél, vagy gyer-
mebe alázuban, — mily nagy utat kell ten-
ni rokonainknak, hogy a szerencsétlenek ösz-
szezuzott csontjait feltalálhassák! Es mégis
azok a házak oly hivogatólag csalogatnak
bennünket, ott távol a zajos, nyugtalan ví-
lágról, a hol ed s boldog béke vesz körül,
— igen, aki egyszer megszokta, — bizo-
nyosan nem óhajt ismét az alóbb régiókba
leszállani.

Az óriási zöld falak között gyönyörű

hajlások közt vonul tova a tó s növekedő
elragadtatással szemléljük a mögöttünk eltűnő
nagyszerű panorámát, hogy a szemeknk előtt
ismét feltáruló szépségeket bámuljuk. A meg-
lepetés gyönyörűsége fut át rajtuk, mikor
a távoli, az összes hegyek fölött kiemelkedő
Szűzhegy vakítóan fehér tömege bontakozik
ki előttünk, vagy egy másik, hasonló havas
mely fejével és vállával tekint át a közép-
magasságu Alpok e csucaí fölött.

Mialatt így csodálatlalt eltelve álltam
szívvel lélekkel csüngve a pompás látványon
egyszerre ifjudad hang szólalt meg mellettem,
— Nemde amerikai ön? En is az
vagyok.

Mintegy 18—19 éves ifju volt, nyulánk
közép nagyságu, arca nyilt és vidám, tekin-
tete öntudatos, orra könnyedén felfelé hajló,
mintba pelyhedző bájuszának első ériutését
akarná kikerülni. Alacsony, keskeny karimá-
ju s kek szalaggal ellátott szalmakalapot vi-
selt. Elöl a kaiaon fehér horgony volt hi-
mezve. Rövid kabátja, nadrága, mellénye,
minden csinosan állott rajta. A vörösescsike
harisnyák szabályszerű, fekete szalaggal
összknötött bőrcizpóbe voltak szorítva, kék
nyakkendő a szélesre nyitott galléron, kis
gyémántgombok az ingen, kifogástalan kez-
tyük, kiálló kélzők vagy ezüst gombokkal
melyek kutyaf-jét ábrázoltak, angol mopszot
setabotoeskáján szintén mopszfej, vörös üveg-
szemekkel. Hóna alatt Ottó német nyelvtá-
nát szorongatta, haja rövidre nyírott, sima
és miheylt kissé felre fordult, észrevettem
hátul gondosan elválasztott. Csinos sivar-
tárczájából cigarettát vett elő, tajtékszipká-
jába illeszté, szivarom után nyult s mig ra-
gyujtott mondán:

— Igen amerikai vagyok!

— Tudtam — én mindig ráismerek
az amerikaiakra. Melyik hajó jött át?
— A Holsatián.

— Mi a Batávián. Milyen utjok volt?

— Meglehetős zord.
— Nekünk is, A kapitány azt mondta,
hogy csak ritkán o y zord. Honnét velő ön?
— Uj-Angliából.
— En is, Uj-Bloomfieldből. Kivel utazik?
— Egy barátommal.
— En egész családommal. De utazni
borzasztó unalmas, nem gondolja?
— Oh igen!
— Volt ön már azelőtt is itt?
— Igen.
— En nem. Ez első utazásom, de már
voltunk Párisban — s mindenütt. A jövő év-
ben Harvardban kell tanulnom. itt németül
tanulok. Mielőtt németül tanulnék, nem vesz-
nek föl. Franciaul egész folyékonyan beszél-
lek. Párisban semmi akadályom nem volna
Melyik hotelben lakik?

— A Schweizerhofban.

— Mit? Valóban? Hisz én nem láttam
önt a szalonban! Gyakran megyek a sza-
lonba, mert ott számos amerikai van s is-
merkedem. Mindig azonnal ráismerek az
amerikaiakra, aztán beszélék velük s meg-
ismerkedünk. Oly örömet ismerkedem! On is?
— Igen, természetesen!
— Az ismerkedés az oly utazást, mint
ez, sokkal mulatságosabbá teszi. Sohasem
utazok az ember, ha új ismeretségeket
köt s beszélhet valakivel. Ha senkit sem
találunk s nem köttünk ismeretségeket, az
ily utazás nagyon unalmas. En örömet tár-
salgok, s ön is?

— Rendkívül örömet!

— Unatkozott ma utazás közben?
— Csak egy ideig; nem mindig.
— Lássá csak — járkálni, beszélni s
ismerkedni kell, így teszek én is, járok, ke-
lek s beszélgetek valakivel, s így sohasem
unatkozom. Volt már ön a Rigin?

— Nem.

— Akar odamenni?

— Igen.

— Melyik hotelbe megy?
— Nem tudom, Van több hotel?
— Három. Menjen Schreiberhez, ott
akárhány amerikaiat talál Melyik hajót emli-
telté ön, melyen ájtött?
— A City of Antwerpent.
— Német hajóvonal, nemde? Elmegy
Genfibe is?
— Igen.
— Melyik hotelben fog lakni?
— Az Ecu de Genèveben.
— Oh, azt ne tegye! Ott nincsenek
amerikaiak. Menjen egyikébe a hidnál le-
vő nagy hoteleknek, ott mindig számosan
vannak.

De én az arab nyelvben akrom maga-
mat tökéletesíteni:
— Jóságos ég, tud ön arabul?
— Igen, annyit, hogy megértene.
— De Genfben nem értik meg, ott nem
arabul beszélnek, hanem francziául. Melyik
hotelben lakik ön itt?

— A Pension Beauriageban.
— Ah, a Schweizerhofban kellene lak-
nia! Nem tudja-e, hogy a Schweizerhof a leg-
jobb hotel Svájcban. Nézzén csak utánna a
Bädeckerben.

— Igen csak azt hittem, hogy ott nem
lesznek amerikaiak.

— Nem lesznek amerikaiak? Jó-ágos
istenem! Hiszen hemzsegnek benne! En itt
legtöbnyire szalonban vagyok s ismeretsé-
geket kötök. Nem oly sokat, mint eleintén,
mert most már sok új vendég van s a régiéket
elutaztak. Honn t való ön?

— Arkanzaszból.

— Valóban? — En Uj Angliából jövők
s otthon Uj-Bloomfieldben vagyok. Ma rend-
kívül szép idő van, nemde?

— Nagyszerű.

— Azt gondolom én is. Oly örömet
járok kelek; társalgok s kötök ismeretségeket.
Az amerikaiakra azonnal ráismerek, azután

birtokos meg is kezdte az erdő vágatást — Akkor látta be, hogy bebonyolította magát a megteremtés a megoldás módjait iránt. azonban vagy nem értett hozzá később bátorságot, vagy mit elhibázott, maga sem tudta jóvá tenni, vagy ideje többé nem volt; csak hogy ezen kérdés átmaradt a jövő korra, s pihent a hatvanas évek provisoriuma alatt, s átjött az alkotmányos korszak, bolygatatlannal az utolsó 7 évig.

Mintegy 7 év előtt egyik kaszálló birtokos ügyvéd indított mozgalmat a kaszálló birtokosokat mint martirokat tüntetvén fel. Ki fejtett erejének sikerült a kaszálló birtokosok szélsőbbjeit zászlója alá toborzani, sőt egymaga pert indított a város ellen, követelvének nemcsak a kaszálló birtokának, hanem a közte levő erdőtestnek s a rajta levő fának is tulajdon jogát.

Pere eldőlését ismerjük erdőhöz s az ezen levő fához követelésével, minden fórumon vesztes lett.

Mintegy 4 évvel ezelőtt a nagyméltóságú Igazságügyi miniszter ur, leírtaiban követelte, hogy azon viszony, mely szerint Debreczen város határán, mintegy 40000 hold erdővel vegyes kaszállónál hitel telek könyvileg tulajdonosa mai napig sincs — megszüntessék, s ezen kérdés nyerjen gyors megoldást ellenkezőleg elrendeli a találtakhoz képest, a hivatalból telekkönyvezést.

A városi hatóság kifejtve ezen ügy kényes voltát, s bonyodalmasságát, egyezség útján való befejezését ígerte, az ügy kereszttel vitelére utasított.

Hosszas eszmecsere és tanácskozmány után végre elkészült az egyezségi munkálat, mely a közgyűlésnek három napig tartó vitája után ez által jelentéktelen változtatásokkal elfogadtatván megerősítés végett, a nagyméltóságú Belügyminiszter urhoz felterjesztetett.

Ezen munkálat a mint egy részről a kaszálló birtokosok eddigi jogait s hasznélvezeteit elismeri, s lehetőleg biztosítani igyekezik; másrészt az erdőt az eddig is tulajdonos városi önkormányzatnak megterti.

Ezen közgyűlési végzés ellen törvényes fellebbezés nem történt, csakis egyeseknek ment fel magán folyamodványuk, a megoldás más módját kérelmezvén.

Azt vártuk, hogy a bizottsági közgyűlés által felterjesztett megoldási módozat a nagyméltóságú miniszter ur által, vagy elvetették, vagy utasították a városi közgyűlés hozott határozatának keresztül vitelére.

De egyik sem, hanem az történt, hogy főispán ur megbízott az egyeség megkísérlésére:

Ha a proféták sora le nem járt volna, azt lehetne jövendölni, hogy a bizottsági közgyűlés javaslatában a kaszálló birtokosoknak adott — a kaszálló birtokosok jelenléte részé által pedig keveselt jogokat, s kedvezményeket sokalják oda fent. Na de bízunk gróf Dégenfeld József ur ö méltóságában, s ne jövendöljünk.

Tehát a kaszálló birtok kérdés ismét tabula rása, s nézzük mi van a ködfátyol megett.

A kaszálló birtok századokkal ezelőtt a gazdálkodó polgároknak osztott ki, kaszállatás végett, adományoztatott is néhány a múlt században, a József császár alatt folytatott török háború alkalmával élelmi szereket vivők odavesztett lovai s szekerei kárpótlásául, — s ezen században is egy.

A kiosztás mé tékélül boglyás használtatott.

Hogy mennyi egy boglyás azt megmondni nem lehet, hibetű, legalább azon naggeltérés, mely egyik kaszálló boglyása és a másik közt van, azt gyaníttatja, hogy a tűz helyhez közel levők boglyásai 3—4-szer oly nagyok voltak, mint a kívül levők, — de hát egyforma boglyás nincsen.

Minden kaszálló birtoknak természetesen megvan a maga határa, s ezen határon belül a kaszálló birtokos, nemcsak a tisztaságukat számíthatta vehette, hanem az erdőközeit is kaszállathatta, s ösztöl tavaszig a 7 éves vágás tilalom kivételével, legeltethette, s ezen birtoklás a szerződés azon szavaival N. N. polgárnak az ez ideig zálogjog ezimen birt n. eserei 5 boglyás kaszállóját örök tulajdonul eladom jogérvényessé vált.

Az ideiglenes szerződés további pontja feltételül tüzi hogy a birtoklási feltételeket, a városi közgyűlés utólag állapítja meg: — s meg van határozva a kaszálló birtokosra is kötelező hogy egy b. g. lyás 3600 öllel számíttatik, s ha valakinek kaszálló birtoka például az eddigi 5 boglyánál többre érne, minden felül levő boglyás után (3600 öllel számi va) 40 régi frtot lesz köteles a városnak fizetni, Csorba nagy bölesen a számitást úgy tévén a 3600 öllel, hogy ha a tanya s kaszálló birtokosoktól egyszer kikapréselt is mintegy 1.200.000 frtot, még utólag is kell egy kis költő pénz, s ezen kis pénz ma megér 150—180 ezer forintot. nagy gyönyörűségére a kaszálló birtokosoknak. — Na de vigaszokra szolgálhat, hogy Csorbának nem lehetett meg azon öröme hogy ő költöhesse el, 783 kaszálló birtokos 4149 boglyást bir, míg a katonai térkép adatai szerint is 3600 öllel számítva a tiszta rész 7849 boglyást tézen.

Debreczen az erdélyi magyarságért.

(Házankénti gyűjtés.) A czegléd utcai első tizedben Rikl Antal és Kardos László biz. tagok ivén 1. rendes tag lettek: a. 10—10 fittal: Szabó Sándor, Bosznai Károly, Baresay István, Szabó Lajos fia, Simonffy Imre, Pinczés János, Horvát István, b. 2—2 frt évi tagsági díj mellett: Rikl Antal, Rotzchnek Emil, Abraham László, Csóka József, Szikszai Imre, Kardos László, Sajó György, Grünberger Ignác, Dr. Sárvarly Gyula, Csorba Lajosné,

delték meg s ékteleztették el. Két évvel ezelőtt egy idegen kötelem leeresztette magát felülről s a közséren részesen két szimul oly betűkkel, melyek nagyobbak voltak a Schillerénél a következő szavakat festette rá:

Felülmulhatatlan!
Pear arzszappana!
Szépséget és ifjuságot biztosít!
Pailard zeneskatulái!
Nade tintája

De tetten érték s kitűnt hogy a merénylő amerikai volt. Kihallgatása alkalmával a bíró ezt mondta: Ön oly országból való, hol nyomorult nyereség-hajhászatért a természet büntetlenül tetszés szerint szabad megszensteleníteni s a természetben a terület! De itt az nincs megengedve! Tekintettel a tudatlanságra és idege voltára, kegyesen ítélek ön felett. Ha itteni volna, büntetése sokkal szigorubb lenne. Hallja meg ítéletemet: Utálatos tettének minden nyomát azonnal köteles eltávolítani s tizezer franknyi bírságot fizet. Továbbá két évi kényszer munkára ítéltetik, azután pedig fülei levágnak s egészen a kanton határig korbácsolatva, örökre száműzetik! — A súlyosabb büntetést ezáltal elengedem nem azért, hogy kegyelmet gyakoroljak ön iránt, hanem a nagy köztársaság kedvéért, mely elég szerencsétlen volt önnek életet adni.

A gőzhajó padjai úgy álltak, hogy az utazóknak egymás hátát kedett mutatniok s akaratlanul is érintkezett a fejem több hölgy kontyáival. Nemsokára a hölgyeket valaki megszólította s a következő beszélgetést hallottam:

— Önök amerikaiak? En is.
— Igen, mi amerikaiak vagyunk.
— Azt tudtam én mindjárt ráismerek az amerikaiakra. Melyik hajón jötték át?
— A City of Chesteren.
— Az Inman-hajóvonalon, nemde? Mi

Szavatos Móríz, Dr. Legányi Gyula, összesen 19. II. Pártoló tagok: Kopeczy József 1 frt, Kulesár Gábor 1 frt, Harsányi István 1 frt, Szombati István 1 frt, együtt 4 frt.

III. Minden további kötelezettség nélkül adakoztak: Székely János egy frt, özv. Kovács Lajosné 2 frt, Kárpoly Péter 30 kr, Koldai János 1 frt Gasner Károly 5 frt, Szilágyi Imre 3 frt, Roth Ignác 1 frt, Miszkolci István 2 frt, Czleszki Antal 1 frt, Szeukovics Lukács 1 frt, özv. Sárvarly Ferencné 5 frt, Böhm Sámuel 3 frt, özv. Leolink Ferencné 20 kr, özv. Jóna Istvánné 2 frt, Jóna István 1 frt, Doszpoly János 5 frt, N. N. 1 frt, Gózács Károly 50 kr, özvegy Csóka Sámuelné 30 kr, Lakatos Gábor 2 frt, Filótás Dániel 5 frt Zöld István 1 frt, Sári Sámuel 5 frt, Dóczy Gedeon 1 frt N. N. 20 kr összesen 49 frt 10 kr.

E három gyűjtő iv 267 frt 10 krt, tüntet fel, melyből 147 forint 10 kri van befizetve.

Czegléd utcai, második tizedben Szentesi István gyűjtőivén I. pártoló tagok lettek 1—1 frt tagsági díj mellett: Erdélyi Mihály és Balog József II. Minden további kötelezettség nélkül adakoztak: Szentesi István gyűjtőivén; Simon Mihály 50 kr, Szilágyi Imre 50 kr, Szilágyi Ferencné 40 B. G. 20 kr, Nagy Istvánné 30 kr, Győrösi József 50 Tótszegi János 50 kr, Csuri Péter 50 kr, Erdi István 50 kr, Nyári Istvánné 50 kr, Janki István 1 frt, Sadorai Péter 40 kr, Hampel Ferenc 40 kr, Bogdán Lajos 40 kr, Kalas József 50 kr, Diószegi Gábor 1 frt, Kartánovics József 40 kr, Sabó Sándor 50 kr, Németi János 50 kr, Kiss Péter 20 kr, Nagy Mihály 20 kr, Nemes Balint 10 kr, Balogh András 50 kr, Bihari Mihály 20 kr, Nagy István 20 kr, Major János 20 kr, Kiss Lajos 20 krajczár, Pásztor Sándor 20 kr, Kätz Márton 20 kr, összesen 11 frt 60 k.

Péterfi utcai V. tizedből Harsányi Sándor gyűjtőivén rendes tagok lettek 2—2 frt tagsági díjjal Harsányi Sándor, Bechner Frigyes. II. Minden további kötelezettség nélkül adakoztak:

Ujváry György 1 frt, Jancsó Lajos 1 frt, Mészáros István 10 kr, Nagy Mihály 50 kr, N. N. 30 kr, Balla József 20 kr, Ifj. Kiss Mihály 1 frt, Jobbágy Imre 1 frt, Szoke Sándor 20 kr, Major testvérek 1 frt, Horváth János 20 kr, Fekete Aatal 20 kr, Fekete János 10 kr, Kiss Mihály 40 kr, Kiss Balint 20 kr, Kovács Mihály 20 kr, Jenes Mihályné 30 kr, Nagy L. 30, Kerékgyártó B. 10 Kiss Mihály 1 frt, Vékony János 30 krajczár, 10 kr, Kovács Lajos 1 frt, Kálmán Mihály 30 kr, Pető János 1 frt, Orbán János 50 kr, Dicsőfi József 30 kr, Pataki Sándor 20 kr, Laczkó László 30 kr, Kulesár József 5 frt, Lakatos Gáborné 20 kr, Wibiral János 50 kr, Moosary Lajos 30 kr, Troczányi Soma 50 kr, Gyűri Ferenc 20 kr, Kerekes Jánosné 20 kr, Fehér János 20 kr, Ujvárosi Sándorné 10 kr, Tóth István 20 krajczár Pető Károly 30 krajczár Tóth Imre husz krajczár, — Debreczeni György 20 kr; Leute Mihály 20 kr, özv. Császár Sándorné 20 kr, Balla Ferenc 20 fr, özv. Varga Andáné 10 kr, László József 10 kr, László József 20 kr, Patai József 10 kr, Nagy Mihály 25 kr, Etkei József 20 kr, Kiss János 20 kr, Szabó Mihály 20 kr, Fried Mór 20 kr, Balogh Ferenc 2 frt Babics Jakab 20 kr, Gyulai László 50 kr, Pongor János 60 kr, Tóth

József 50, Balogh István 30 kr, Polgári Sándor 1 frt, Egri Mihály 20 kr, Deák Ferenc 20 kr, Óvári István 20 kr, Böldogh Dávid 1 fr, Molnár János 20 kr, Percze János 20 kr, Debreczeni F. 50 kr, Pávai L. 50 kr, özv. Varga Ferencné 20 kr, Pap István 40 kr. Összesen 32 fr. 5 ks,

Péterfi utcai I. tizedből Zöld Ferenc Polgári Sándor gyűjtő ivén adakoztak, Kolozsa Adám 50 kr, Szabó János 10 kr, Barta János 10 kr, Baranyi Antal 10 kr, Biró Mihály 10 kr, Talács István 10 kr, Kis János 20 kr, Nehéz József 10 kr, Csáki Ferenc 20 kr, — Lampenfeld Aroné 10 fr Szabó Ferenc 20 kr, Oláh Károly 50 kr, Szekeres István 10 kr, Vitéz Mihály 20 kr, Hüse János 40 kr, Csizmadia István 10 kr, Máté Lajos 10 kr, Mogyoróssy Gábor 10 kr, Kun János 20 kr, Molnár János 10 kr, Kovács József 20 kr, Fésüs István 10 kr, Bodnar Györgyné 10 kr, Kis Balint 20 kr, Csicsó Károly 10 kr, Nagy József 10 kr, Csóka Pál 10 kr, Vincze József 10 kr, Debreczeni László 10 kr, Győrösi Józsefné 10 kr, Várdi József 10 kr, Vedres Mihály 20 kr, Cseki András 10 kr, Gál András 10 kr, Széll György 20 kr, Székely István 10 kr, Széll János 10 kr, összesen 6 frt 50 kr.

Csapó utca IV. tized, Kovács Péter gyűjtő ivén: Sándor István 40 kr, Kis Ferencné 20 kr, Daróczy Sándor 15 kr, Sebestyén Mihály 10 kr, Tóth Mihály 50 kr, Pap Mihály 50 kr, Nagy Gábor 20 kr, Löwy Lőrincz 10 kr, Bihar István 50 kr, Kiss György 10 kr, Aranyos János 30 kr, özv. Polgár Ferencné 20 kr, Sipos Balint 10 kr, Nagy Gábor 50 kr, Veszprémi István 20 kr, Pap István 30 kr, Csapó Jánosné 10 kr, Király István 10 kr, Faragó István 30 kr, Sipos István 20 kr, Bácsi András 50 kr, Deák József 20 kr, Molnár J. nos 20 kr, özv. Paksy Józsefné 10 kr, Kovács Péter özv. 20 Polgári Márton 20 kr, Diószegi János 10 kr, ifj. Diószegi János 20 kr, özv. Szilágyi Gáborné 20 kr, Baranyi György 10 kr, özv. Molnár Péterné 10 kr, Hegedűs György 20 kr, özv. Daku Mihály 20 kr, Kéki Sándor 50 kr, Nagy József 1 frt Kis Istvánné 10 kr, Halász Istvánné 10 kr, Csapó Péter 20 kr, Boszörményi Imre 20 kr, Veres Lajos 20 kr, Nagy Mihály 20 kr, Burai János 20 kr, özv. Kovács Imréné 10 kr, Tóth István 10 kr, Péntek István 20 kr, Egy valaki 25 kr, összesen 11 frt. Pártoló tagok Deák István 1 frt, Soós János 1 forint, — együtt 2 forint.

Révész Bálint püspök és Harasthy Gyula kegyesrendi tanár 100—100 fittal belettek alapító taggái az E. M. K. E.-be.

Napi hírek.

— A Felolvasókörből a holnapi napon a kör nem tart felolvasó estélyt. A jövő héten is Sylvester napjára esvén a csütörtök, a felolvasó estély nem csütörtökön, hanem szerdán fog megtartatni a rendes helyen és a rendes órában.

— Berettyó Ujfaluban az ev. ref. község hitfelekezeti iskolái részére egy új iskola épületet szándékozik építeni illetve amennyiben a megszüntetett kir. adóhivatal épülete a kincstár által eladatnék azt iskolai czélokra megvásárolni, hogy az osztályokat a szélséghez képest szaporíthassa.

a Batávián, — Cunard, mint önk is tudják. Mily utazások volt?

— Meglehető nyugodt.
— Akkor szerencsések, a mi utazásunkban az idő borzasztó volt. A kapitány azt mondta, hogy oly zord ritkán volt. Honnét valók önök?
— New-Yerseyből.
— En is — de mégsem, én új Angliából való vagyok s Uj Bloomfieldben vagyok otthon E gyermekek az önéké?
— Csak az enyimek barátnőnek még nincs férje.
— Ugy? Nekem sincs nóm. — A hölgyek egyedül utaznak?
— Nem, férjem velünk utazik.
— Az én egész családóm itt van; hanem utazni rendkívül unalmas dolog — nem gondolják?
— Az meglehet.
Ohé, ismét előtűnik a Pontius Pilátus Poncius Pilátus után neveztek el azt, mint önök is tudják a ki Teli Vilmosnak fejezől lelőtte az almat. Az utazási könyvlen megvan írva az egész történet, de én nem olvastam; egy amerikai beszélt nekem. Sohasem olvasok, ha így egyik helyről a másikra utazom s jó matatok. Látták már a kápolnát, melyben Teli Vilmos predikált?

— Hízen nem predikált ő soha!
— Oh igen, egy amerikai beszélt nekem, a ki Budekerét mindig nyitva tartotta s jobban ismeri a tavat mint a halak melyek benne usznak. Miért is neveznek máskülönb Teli-kápolnának?! Voltak itt már önök azelőtt is.
— Igen.
— En nem. Ez első utazásom, de már voltunk sok helyütt. — Párisban s mindenütt. A jövő évben Harvardban kell tanulnom s most folyton németül tanulok. Mielőtt németül nem tudnék, nem vesznék fel. Otto nyelvtana mindig nálam van s beletétek, ha kedvem tája. Most, így utazás közben nem

tanulok rendszeren, hanem csak néha ismétlek így: ich habe gehabt, du hast gehabt, er hat gehabt, wir haben gehabt, ihr habet gehabt sie haben gehabt! Ugy megy már, mint a víz s azután ismét megszabadultam néhány napra. Borzasztóan meg erőtetit az ézt ez a német nyelv, s csak kis adagokban kell magunkba szednünk a tudományt, s először minden egy össze folyik az emberben, mint a megolvasztott vaj. A francziával már egészen másképp vagyok, nem esik nehezemre s tudom ezt: j'ai, tu as, il a stb, úgy mint az abécézt. Párisban nagyon jól sználtam e tudományomat s mindenütt, a hol francziával beszélnek. Melyik hotelben laknak önök?

— A Schweizerhofban.
— Mit? Valóban? En nem látam önök a szalonban! Sokszor megyek oda, mert sok amerikaival találkoztam ott s tenger ismeretséget kötök. Voltak már a Rigen?
— Neum.
— Elmennek oda?
— Igen, szándékunkban.
— S melyik hotelbe mennek?
— Nem tudom.
— Akkor menjenek Schreiberhez, az tele van amerikaiakkal. Melyik hajón jöttek át?

— A City of Chesteren.
— Ah igen, egyszer már kérdeztem, de mindenkit megkérdezek, melyik hajón jöttek át s így néha megtörténik, hogy ismétlem a kérdést. Elmennek önök Genfbe?
— Igen.
— Melyik hotelben fognak lakni.
— Valószínűleg egyik villában.
— Az nem fog tetszeni önöknek — a villákban kevés amerikai van. Melyik hotelben laknak itt?
— Schweizerhofban.
— Ah igen, ezt is kérdeztem már, de én mindenkihez intézek ez iránt kérdést, s ezért is a fejem egész zen tele van hotelekkel. De hát ez is a beszélgetésre szolgál alkal-

ből. K. rásbíró kérelm

zása. is tud keresz korláto nyomat ben biz elkészí aláírás dében zetése c h e n küldött hogy a küldött államtí lentette hetöleg

hogy a bériókna volna p mostoha lan bér

lom elő hatos e nálam

lapokba nál bad anyagi éhsége sik (a p Magyar cziaorsza a szabad zönség olasz lap messé le Kossuthi szolgál zetta Pi száma m A. jegyz Kosutinn leteit a hangján Elmondja tatott os vedek én honom, h ben. Ha életet él ténik. Vi s magány gozon és gozon. N nak, Nem városag gyilagos tan hogy hírek csa tartja sa sértők lel annak ide inditani k tétett ny hogy sem nem fogt ügyért m szönetért Az sem i lenne ír

mul, s én üdítés az jak? — I szélgetek, azt tartja kivétel ne

szélek m mindjárt s más ily nem mind momd: — I

remélem, lok, Hónt — I

már Lát — I

kem Pilát mes a me alig képz tegnap lá most már sem tesz, önk, hog másoké? — I

Melyik ha Melyik ho ták. Mi — ugy — erről is b szem, hog gyuo örü tem, hölgy

— A debreczeni ügyvédi kamarából Kovács István Kisvárad ügyvéd, aljárásbíróvá történt kinevezetése folytán saját kérelmére kitűrtetett.

— A házaló kereskedelem korlátozása. A vidéki kereskedelem körében nálunk is tudvalevőleg mozgalom indult meg annak keresztül vitelére, hogy a házaló kereskedés korlátoztassék. Hogy a mozgalom nagyobb nyomatékú legyen, az ország minden részében bizottságok alakultak egy memorandum elkészítésére, a melyhez eddig már százezer aláírással csatlakoztak érdeklettek. Tegnap délelben a memorandumot Ziczy Jenő gr. vezetésével, egy küldöttség átadta Széchényi Pál gr. miniszternek. A miniszter a küldöttséget szívesen fogadta s megígérte, hogy az ügyben megtesz minden lehetőt. A küldöttség aztán Matlekovics Sándor államtitkárt kereste föl, a ki szintén kijelentette, hogy a mag részéről az ügyet lehetőleg támogatni fogja.

— Beküldetett. Több mint hat hete hogy a vasárnapi színi előadások a páratlan bérlőknek jutnak osztályrészül. Kívánatos volna pu az igazgató ur nem bánják ily mostoha a páratlan bérlők. Több páratlan bérlő.

— Találtatott e hó 22-ikén a kistemplos előtt egy ruha zsáskót, melyben néhány fontos ezüstpénz volt. Tulajdonosa jelentkezéskor a II ker kapitányságnál.

— Kossuth a saját sorsáról. Külföldi lapokban az utóbbi idők folyamán badarabbnál badarabb hírek jelentek meg Kossuth anyagi helyzetéről. Egyik annyira ment, hogy éhséggel küzdőnek rajzolta Kossuthot, a másik (a párisi Rappel) nálatlansággal vádolva Magyarországot, azt javasolta, hogy Franciaország vegye kezébe a férfiú sorsát, kinek a szabadság annyit köszönhet. A magyar közönség előtt fölszöveges hírek száfolata. Az olasz lapok azonban a hírek által újból figyelmessé lettek téve az Olaszországban élő Kossuthra, siettek helyzete felől tájékozással szolgálni olvasóiknak. Előttünk van a „Gazetta Piemontese” (szombati december 19-ki) száma melyben a nap egy munkatársa (G. B. A. jegyzéssel) négy sűrű hasabon mondja el Kossuthnál tett látogatása történetét és részleteit a legnagyobb tisztelet és elismerés hangján beszélve s nagy magyar hazairoli. Elmondja, mit felelt Kossuth azelőtte felmutatott ostoba hírlapi eziszekre: — Nem szenvedek én, ugymond szükségem semmiben. Ott-honon, ha nem is fényes, kényelmes mindennemben. Ha nyugalmas, mondhatnám zárkózott életet élek, az szabad elbavározásomból történik. Visszavonultam az élet küzdelmeitől, s magányomban találtam meg a békét. Dolgozom és írok. — Nem emléksíratom dolgozom. Nem vagyok barátja az önéletrajzoknak. Nem hiszek abban hogy valaki a nyilvánosság előtt magáról írva, teljesen tárgyilagos maradjon. — Megemlítven ezután hogy anyagi helyzetéről felmerült hamis hírek száfolatát főleg fiaira való tekintéssel tartja szűk-égsnek, kikre kiváló helyzetük sértők lehetnének e hírek megemlítven, hogy annak idején Angolországban a részére megindított kivánt gyűjtést egy, a Timeshez intézett nyílt levéllel maga húsította meg s hogy sem Viktor Emanueltól, sem Cavourtól nem fogadott el kárpótlást, mert „én az ügyért magáért szoktam dolgozni, nem köszönéért vagy jutalomért”, — így folytatta: Az sem igaz, mintha Magyarország hálátlan lenne irántam. Mindennap a legmegindítóbb

mul, s én oly örömet társalgok, ez valódi üdülés az ily utazás közben, — nem gondolják?

— Igen — néha.

— Engem egészen felüdit. A míg beszélgetek, sohasem unatkozom, — önök is azt tartják?

— Igen, rendszeren, de nincs szabály kivétel nélkül.

— Oh természetesen! — En sem beszélék mindenkivel szívesen. Némely ember mindjárt jelenetekről, történetekről, képekről s más ilyen unalmas dolgokról beszél, melyek nem mindenkit érdekelnek. Akkor mindig azt mondom: most ajánlanom keil magamat, — remélem, még találkoznak — s tovább sétálok, Honnét valók önök?

— New-Yerseyből.

— Igen, teringettét, ezt is kérdeztem már. Látták már a luzerni oroszlánt?

— Még nem.

— En sem, de az az ember, aki nekem Pilátusról beszélt, mondta, hogy érdemes a megnézésre. Huszonnyolcz láb magas, alig képzelhetem el, de ő állította s csak tegnap látta. Akkor az oroszlán haldokolt s most már bizonyosan kimúlt. De ez semmit sem tesz, hiszen majd kitömik! Mondták önök, hogy a gyermekek az önökéi, vagy másokéi?

— Az enyimek,

— Oh igen, ugy van! Elmennek önök nem, azt már kérdeztem önöktől. Melyik hajón... hohó ezt is kérdeztem. Melyik hotelbe... nem, ezt már megmondták. Mi hiányzik még? — hm — igen — ugy — mily utazások... nem, már erről is beszélgettünk. Hm — hm — azt hiszem, hogy ez minden. — Bon jour — nagyon örültem, hogy önökkel megismerkedhettem, hölgyeim! Eljenek boldogul!

érzelem nyilvánításokat, sajnálatokat kapok hazából és pedig nem csupán barátaimtól hanem — őszintén szólva — ellenfeleimtől is. Mondanom sem kell azonban, hogy ha minden milliókat, minden kincsünket felajánlanánk is nem fogadhatnák el s semmit, Hazánktól nekem elég az, ha jól emlékeznek reám. — A peszelgetés többi részt politikai kérdések körül iorgott a melyekre nézve Kossuth ismert állásfotja értelmében nyilatkozott.

Hála nyilatkozat.

Saját magamat tartanám hálátlan embernek, ha köszönetet nem mondanék e helyen is Dr. Kerekes L. orvos urnak (lak. Debreczen csapó-utca), — azért, hogy — már rég gyöttrő idegbetegségeimtől s az ezzel járó mindennemű szenvedéseimtől u. m. nyomott kedélyhangulat, étvágytalanság, álmatlanságot stb. stb. oly gyorsan és gyökeresen megszabadított, — és pedig igen rövid idő alatt.

Aldom a véletlent, mely engem a nevezett orvos urhoz vezérelt.

Fogadja tehát tek. Doktor ur e helyen is — szívbel jövő hálás köszönetemet. Adja a gonoviselés, hogy a szenvedő emberiség javára munkálkodhasson, ily remekül, az emberi élet legvégső határáig.

Debreczen 1885 decz. 18.

Mindenhai lekötelezettje
Kerekes Géza
hivatalnok.

Legújabb.

(A „Debreczeni Ellenő” eredeti táviratai.)

PIROT. decz. 23. A fegyverszünet 21-én megkötötték. A feltételek következők. A fegyverszünet Márczius 1-ig tart. Ha addig a béke meg nem köttetik a fegyverszünet meghosszabítottnak tekintetik és csak tíznap felmondással bontható fel. A Szerbek e hó 25-éig kötelesek kiüríteni Bulgáriát; a bolgarok pedig 27-éig kötelesek kiüríteni Szerbiát. A határ mentén mindkét résrről három kilométernyi területet és foglyokat illető kérdést a Szerb-bolgár meghatalmazottak egymásköztt rendezik. A békeküldözásokra haldéktalanul meghatalmazottak kineveztetnek.

BELGRAD. decz. 23. 500 főnyi bolgár önkéntes csapat betört a Vrani kerületbe s megszállta a jel-lasnicza falut. Rabolt és sarzolt. Két század szerb ellenük indult, és megfutamította őket. Százötvenet elfogott közülök. Erre a szerbek megszállták Jelasnicszát. A 150 rablóval haditörvények szerint elbánnak.

Színház.

(V. Gy.) Nem nagy számu de intelligens közönség előtt folyt le Csiky Gergely új darabjának a „Sötét pont”-nak premijere. A darab meséjét lapunk legközelebbi számából már ismerik olvasóink, csak magáról a darab lényegéről, s a szereplőkről akarunk egyetmást elmondani.

A „Sötét pont” minden tekintetben hatásos mű, koncepciójában annyi része van a regényesnek, mint a kidolgozásában a tragicalnak. Szerkezete technicája kiváló, megvan határozott központja melybe a dráma minden szála összefut. Szóval igazi dráma melyben a genialisíró mély tragikaiösszeütkezéssekkel erős lélektani problémákkal foglalkozik nem mint többi darabjaiban hol a fősulyt lehet mondani episódokra, egyes alakok geszteru jellemzésére s más aprólékos kúszóségekre fordítja. Igaz ugyan, hogy sokan a felvetett lélektani problémák otyatén megfjlesztését mint az a darabban történik — nem helyeselik. Így mondják, hogy Lidia katasztrófája elhibázott amennyiben nem azért hal meg amiben vétkezett, hanem egy erőszakoságunk esett áldozatul és multjának egy kisebb „sötét pontja”: a titkárral való kaczerkódás idézi elő a catastrophet — erre azonban azt mondhatjuk, hogy közvetlenül igaz, hogy ez, de közvetve a titok elhallgatása a tragicali vétség, mely felidézi a nemzist.

A megoldás összhangját egyedül az zavarhatja, hogy Lidia a Kézdý név becsületéért, továbbá az anya és fia nyugalmáért hal meg — holott az ő vére letörli-e a Kézdý névről azt a foltot? — és Béla nem lesz e legszerencsétlenebb Lidia halála által, kit oly örülten szeret s kinek öngyilkosságában oly tisztán látja jelleme tisztaságát, nemes-ségét? A darabban hatásosnál, hatásosabb jelenetek követik egymást, Lidia sorsa részvétet és félelmet kelt szenvedése és sorsa ki menetele iránt.

A cselekvény érdekesítő volta leköti a figyelmet, minden egyes jelenet fokozza az érdeklődést mely a végkimenet előtt tetőfokra hág. A főhősön művészi kezekkel alkotott jellemzése mellett, erőteljesen kidomborodó mellékalakokkal is van dolgunk. Ott van az anya, kinek jelleme oly egyszerű, munde izében igaz, s szerepe drámai fordulatokban, összeütkezésben oly gazdag. Az imposztor bankár — s nemes, hiszke szerep: Kézdý Béla — a humoros genrelakok — a folytonosan titkokat fűrkésző: Prókay —

a szerény, becsületes: Fama — a kedves szeretőre méltó naiv Magda.

Lidiát Nagy Ibolyka játszta. A szerep tagadhatlanul a legnehezebbek egyike hatalmas temperamentumot igényel fárasztó, örökös zaklatottsággal. Az erély s a belső lelki küzdés hatásos kifejezéseire szorul. S e nehéz szerepet a kisasszony nemes ambició val dolgozta ki. Játékával nem csak érdeket de rokonszenvet is költött szerencsétlen sorsa iránt. Valódi művészi hatású jelenete volt a második felvonásban mikor Kézdýnével találkozik s az felolvastatja vele Láng levelét. Ugyanily sikerült volt a harmadik felvonás nagy végjelenete is. — Csak egyet akarunk megjegyezni hogy tudniillik néha a természetesség határain kívül keresi a hatást, hangja mest-rkléségében s a plasztika keretségeiben. Nincs ezekre pedig szüksége sem — oly sok szép természeti adománnyal (alak, temperamentum, alakító képesség, nemes ambició) rendelkezik, hogy azokra a tulajdonságokra semmi szüksége sincs. De ezektől eitekintve, ismételjük, hogy a kisasszony tegnap legszebb s legjobban kidolgozott drámai szerepét egyikét mutatta be. A közönség nem is maradt adós az elismeréssel. Nyílt jelenetekben is sokszor, felvonás után pedig tüntető tapsokkal hívták a lámpák elé. S o m o g y i n é (Balkányiné) az anya szerepét nemes méltósággal játszta s valóban ábrázolása megkapó és igaz volt. Különösen a második felvonás hatalmas drámai jeleneteiben excellált: Bodrogi Lina (Máráriné) kedves kis „kiváncsi asszonyka” volt, s rokonszenves szerepét sok szeretetreméltósággal játszta, D e m i d o r (Albi bankár) diszertül, fioman játszott s daczára, hogy szerepét kissé bohomonnak fogta föl játékából a féllelmes cinismus sem hiányzott. S a bankár külső simaságát, eszélyét, ravaszágát jól színezte még anghordozásában is. Z i l a h y (Béla) a szerelmes szerepét sok melegséggel, igaz őszinte hanggal s nemességgel játszta. Szerepmi vallomásaiban hangja jól fejezte ki az epedő lány szerelmet s az erőteljes szenvedélyt Kar, hogy szerepét nem tanulja jobban meg. Somogyi (Láng) szintén jó volt. Mintha játéka sokkal átérzettebb lett volna mint máskor, s valóbban hittünk éz lmei őszinteségében. Egyszóval maga is ö lmelegedett s nem, szokott, hideg szenvedélytelen alakításai egyikét láttuk. B o k o d y

(Fama) rokonszenvos s olykor megható genrelakot muta ott be. Tollagi (Prókay) tulságos elevenséggel játszott, — különben néhány elem hamakodott jelenete nagyon jól sikerült. Különösen az mikor elriasztja Makáriétól a falusi vendégeket.

A többi szerepek is jó kezekben voltak: F e r e n c z y (Makári) B o r o s (Hrabóczy) B o d r o g i n é (Hrabóczy) emelték az ősz-játék hatását. Általában a darab előadása minden tekintetben jó volt s a szereplők igyekezését a sürűen felhangzó taps jutalmazta. Azt hisszük, hogy ez értékes s oly jó előadásban keresztülvitt darabot városunk intelligenciája nem engadi egyhamar lekerülni a repertoirtól.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
VERTESI ARNOLD.
Főmunkatárs: KARCZAG VILMOS.

Arverés

F. hó 28-n d. u. 3 órakor a Nagyerdön a faraktárban levő vályuk készpénz fizetés mellett elárvereztetnek.

Debr. sz. k. város
erdőmesto i hivatala.

Értesítés.

Van szerencém a t. közönség szíves tudomására hozni, hogy néhány létre félbeszakított

fogorvosi működésemet
újra megkezdettem.

Fog- és szájbetegek gyógykezelésére, Plombok és műfogak készítésére kitünően berendezett intézetemet a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlom.

Dr. DEÁK F.

fogorvos,
a közegészségtan okl. tanára.

Rece naponta: d. e. 9 — 12-ig, és d. n. 2 — 5 óráig.
Debreczen, Főpiacz Vecsey-ház.

Nagyérdemű közönség!

Ezennel van szerencsém értesíteni, miszerint elhatároztam a raktáromban levő felhalmozott összes kész férfi ruhát végeledni és pedig olyképpen hogy az utolsó hónapokon elkészült ruhákat 25% -al az elkészítési áron alól: a régiebbeket pedig, eltekintve az elkészítési ártól minden áron.

Kérem méltóztassék e kedvező alkalmat felhasználni, mely alkalmat ad elegans és finom ruhákat féláron beszerezhetni.

Kiváló tisztelettel

Kramer J.

férfi szabó.

(Debreczen, főtér 1824 sz.)

Legszebb Karácsonyi ajándék??

1 divatos ezüst női mellű 1 1/2 ft s feljebb	1 legújabb ezüst férfi tü 1 firtét s feljebb
1 „ arany „ „ 10 „ „	1 „ arany „ „ 4 „ „
1 „ ezüst karék 1 1/2 „ „	1 „ ezüst gombgarn. 3 „ „
1 „ arany „ „ 9 „ „	1 „ arany „ „ 15 „ „
1 fin. arany remontoir óra 24 „ „	1 ezüst fejű s étapálcza 5 „ „
1 „ ezüst „ „ 14 „ „	1 div. arany medaillon 8 „ „
1 val. gyémánt medaillon 12 „ „	1 arany férfi óra/áucz 20 „ „
1 aranyozott ezüst „ „ 3 „ „	1 ezüst dobányszelenecze 10 „ „
1 legújabb arany női lánc 18 „ „	1 „ gyufatartó 4 „ „
1 pár val. gyémánt függő 12 „ „	1 arany p-csétgyűrű 8 „ „
1 „ „ nemes opál „ 8 „ „	1 ezüst cyl. óra 8 „ „
1 ezüst varró eszköz 5 „ „	1 aranyoz. tuanchir-eszk. 10 „ „
1 valói gyémánt gyűrű 8 „ „	1 ezüst evő készet 5 „ „
1 arany női „ 2 „ „	1 fali inga óra 12 „ „
1 „ kereszt 3 „ „	1 francia ébresztő óra 4 „ „

Kapható a legnagyobb választékban

Löfkovits Arthur és Társa

óras és ékszerésznél

DEBRECZEN, Főpiacz 2142 sz. a főposta tőszomszédságában.

Karácsoni és újévi ajándék és idény ezükhék

Szepessy és Kerekes

diszáru kereskedésébe érkeztek és jutányos áron árultatnak.

**Broncz, ma-
jolika, bőr,
fa- és plüsch
diszáruk.**

**China-ezüst
árúk.**

**Lámpák.
Tajt és bo-
rostyán
árúk.**

**Tüzelő sze-
rek.**

Fegyverek.

Eső-ellen.

**Gyermek-
játékok.**

Asztal-diszfélétek, Vízit állványok, íróasztal szerelvények virág és díszasztalok, öblönyök, francia asztali órák, költő órák, dohányzó asztalok, szivar servicek, illatszertartók, cassetek, díszes albumok, író mappák, uti és varró neces-sairek, himzett szivar, levél és pénztárczák.

China-ezüst háztartási és kiházasítási ezükhék bizo-mányi raktára bécsi gyári áron; asztali és csemege kések, evő- és merő kanalak, cezet olaj tartók készpadlek, cukor sze-lenőzék, asztali és karos gyertyatartók, asztali dísz és ce-mege feltétek, dísz pipere, tükrök, tojás- és liquer servicek, thea üstök, kannák, vajtartók, — tálcák stb.

Valódi Dittmár függő és asztali petroleum, díszlámpák, tüveg részek és összes lámpaszerelvények.

Nagyválasztéku Adler féle pipák bizományi raktára — Valódi magyar Antik formájú díszpipák — különleges török díszesibukok, szivar-szivarka- és virginia szivarszipkák, a legkülönböztöb választékbau.

Kályba előtétek, tüzelő garnitúrák, kályha ernyők, szén- és coaksztartók, fátartó kosarak, légzáró gyapot hen-gerek.

Pieper Diana-Lefauchaux-lancaster és gyutasos vadász-fegyverek, revolverek, mindentaju töltények és összes va-dász kellékek.

Esernyők, gumi köpeny, gumi sárzipők, lábszárvé-d'k (Gamasehen) cocus lábtörők, cocus szőnyeg.

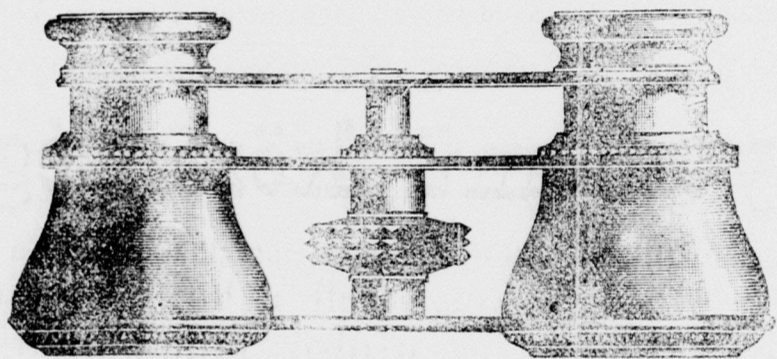
Nagyválasztéku bubák, skatulyás játékok, edények, buto-rok, konyhaszerek, vasutak, öszerakó és építő játékok, ké-pes könyvek, takaréknó konyhák, állatok, szekerek, hintalo-vak, dobok, puskák, fegyverek stb.

Schach-dominó, harang- kalapacs- vár- tombola- és más tár-sas játékok.

Budapesti kártyák az első magyar kártyagyárból.

ÜNEPI AJÁNDÉKOK!

SZINHÁZI LÁTCSÖVEK!

Fischer Jakab

látserész DEBRECZENBEN. — Ajánlja legkittünöb saintelenített

színházi látcsövek

bőr, elefántcsont, gyöngyház és aluminium foglalványban.
5 frt 50 krtól feljebb.

Szemüvegek, lorgnettek és orrcsüptetők.

arany ezüst és tekenőstéka csont kerettel mindentéle szemüveg-használóknak és a legkittünöb általánosán elismert

hegyijegecz szemüvegek

valanint minden a látserészi ezükhékbe vágó tárgyak legfinobb és legjutányosabban kapható.

Megrendelések leggyorsabban eszközöltetnek.

PONTOS és GYORS KISZOLGÁLÁS.

Legszebb karácsonyi ajándék!

a tisztelt hölgyek részére!

Egy igen kedvező alkalom által egy nagy bécsi posztó-gyár teljes raktárát a gyártási áron alól megveitem, és így, míg a készlet tart, 10,000 drb remek szép, elegáns, utolsó divatu

Téli-nagy-kendők

köretkező, bihetetlen olesó árban adok el:

1. Közép nagyságu kendőket drbja 1 frt 20 krtól.
2. Első minőségű nagy kendőket, drbja 1 frt 80 krtól.
3. Legfinomabb minőségű, legnagyobbak, drbja 2 frt 50 krtól.

A legszebb színekben, és legpompásabb színárnyalatokban mint: bordeaux, graná, gendarme, fehér, szarke, drapp, koczás, török, vörös, barna, fekete, kék, sat. sat. 60 legfinomabb faconnal

Ezen utól é divatu nő ken dok a legszebb, legegánsabb vi-selet hölgyek részére a házban, az utcán, a sétán, színház és es-télyeken, azo fölül igen melegek is.

Ne késsenek tehát a hölgyek és rendeljenek azonnal egy ily finom szép nagy kendőt. Az ára mindegyiknek oly csekély hogy még a munka-díjat sem fedezi; a készlet pedig ennél a körülménynél fogva gyorsan elfogy. Nem tetsző kendőket szívesen becsérélünk. Utánvet vagy készpénz fizetés mellett lehet rendelni.

E minőségben egyedül

Bécsi Nagykendő-kexport üzletében
rendelhetők meg. Bécs III. Matthäusgasse Nr. 5. E.

Debreczen, 1885. Nyomatott a „Debreceni Ellendör” beadványgyárában, Piacz, SIMONFY-ház.

Hazai játék raktár.

A helybeli és vidéki n.é. közönségnek van szerecsém becses tudomására hozni, hogy a Bánff-Hunyadi m. kir. gyermekjáték készítő tanmthely egyedüli raktárát, Debreczen és vidékére, ugy nagyban mint kicsinybeni eladásra megnyervén; az árak felette díszes és olesó kiállításánál fogva, minden eddig külföldön előállítottakat tulszárnyal.

A közelgő Karácson és újév alkalmából leginkább figyelembe ajánlom a következőket: u. m.

Egy dobo porcellán edény	7 krtól kezdve
falovak	3 " "
különféle játék dobozban	5 " "
babok	1 " "
képes könyvek	4 " "
kézi kosarkák	2 " "

és számos itt elő nem sorolható bámulatos olesó ajándék tárgyakat tisztelddtél

Baum Miksa.

Figyelmeztetés.

T. cz. vevőim érdekében figyelmeztetek mindenkit utánzott czaló hirdetésekől. Az itt elősorolt takarók általán kaphatók mert én vagyok az egyedüli fő képviselője a Viktoria-takaró-gyárnak, egész Euró, pára nézve.

E földön az egészség a legnagyobb szerencse

Egyuttal alkalmas czélszerű Karácsonyi ajándék.

Minden szenvedőnek, akár férfi akár nő ajánlom a Viktoria-takaró gyár Smith systemára lécszített egészség-selyem-Bourret-ágytakarókat. A legelőkelbb orvosi tekintélyek ezen egészség takaróknak a legfőnyesebb bizonyítványokat adták. Ezen egészség-selyem-Bourret-ágytakarók a tetest mindig egyforma melegségben tartják. Nappal ágytakaróknak használva szép színezetük miatt díszre válnak akármelyik hálószobának. Minden lehetősímben készíttetnek, (Kivéve zöldet, mert ezen szín arsenik tartalmaz.) Darabjának gyári ára:

Igen finom, 117 centiméter széles, 175 centiméter hosszú	frt. 3.25.
Ugyanezek nagyobb 137 centiméter széles, 190 centiméter hosszú	4.25.
Kiváló finom kettős, if minőség 137 ctm. széles 190 centiméter hosszú	6.30.
Ugyanez nagyobb if. minőség 150 ctm. széles 200 centiméter hosszú	8.20.

A versenynyel dacolva, a Viktoria takaró gyár által készített 130 ctm. széles, 190 ctm. hosszú, három feltűző csikkal, frt. 1.65 krtól darabját.

Elpusztíthatatlanok és deszkányi vastagságuk és mindazáltal igen jó kelméből. Ágytakaróknak is használhatók.

Szola takarókat négy színes csikkal 2 frt 50 krtól darabját ajánlok. A t. cz. lótalajdonosoknak ajánlok különleges Viktoria fiaker takarókat, egészen világos sárga alapon, 8 színes csikkal darabonként 2 frt 50 krtól.

Valódi angol utazó takarók különlegességek valódi tigrisbőr utánzattal, kocsitakaróknak is használhatók. 8 frt 50 krtól.

Vasuti vagy posta utánvét mellett küldemény. Csomagolás saját árban számítatik. Rendelvények Bernfeld C. a Viktoria árúk társaság takaró iparának, főügynökéhez, Wien Salzgies Nr. 3 a Metropol s. álloda átellenében ezímenedek.

U. i. Ezernyi utórendelvények és köszönetnyilvánítások árjegyzékeken, figyelembe vételül ingyen és dortmentesen küldetnek.

7943. tksz.
1885.

499. szám
1885.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezenel közlírre teszi, hogy a debreczeni kir. járásbíroság 7841/85 számú végzése által Leitner Dezső simsoni lakos javára Gottlieb Bernát debreczeni lakos ellen 327 frt tőke, ennek 1885 év szept. hó 1-ső napjától számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 70 frt 20 kr. perkölt-ség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bicóilag le foglalt és 820 frt — kora becsült 7 drb. szarvasmarha és egy cséplőgépből (a cséplő gépre nézve pedig az nap d. u. 3 órája a Miklós utczai 1928. sz. házhoz) álló ingóságok nyilvános árverés útján el-adatnak.

Mely árverésnek a 9864 1885 sz. ki-küldést rendelő végzés folytán a hely-színen vagyis a szarvasmarhákra nézve a barom vásártéren leendő eszköz észere 1886-ik év január hó 5-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegy-zéssel hívatnak meg: hogy az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöb-bet ígérőnek becsáron atul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában meg-állapított feltételek szerint lesz kifize-tendő.

Kelt Debreczen 1885-ik évi decz. 16-ik napján.

Várad Imre.
kir. bírósági végrehajtó.

III. Árverési hirdetményi kivonat

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közlírre teszi, hogy a derecskei nevelésügyi-alap pénztár végrehajthatónak özv. Bernáth Jánosné végrehajtást szenvedő elleni 120 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehaj-tási ügyében a debreczeni kir. törvény-szék területén lévő és Derecske közszé-sében fekvő 368 sz. tjkvben A I. 3450 hrsz számú 32 frt, — a 4736. hrsz. számú 90 frt; és a derecskei 3009 számú tjkvben 406 hrzi számú 160 frtra, és a 2393 hrzi számú 68 frtra mint kikiál-tási árba értékelt ingatlanokra a végre-hajtásti törvény 156 §-a alapján az árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886 évi február hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor tDerecske község házá-nál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el-adatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át kész-pénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes érték papir-ban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a érte mében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-mervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczen 1885. évi november hó 30-ik napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint teiekkönyvi hatóság.

Becske
h. elnök.

Szabó
ajjegyző.

SIMONFY-ház.